

שם הקורס

מבוא לאקו-פילוסופיה ואתיקה סביבתית

מרצה

ד"ר דניאל מישורי

סמסטר

א'

אופן הלימוד

הוראה פרונטאלית/דיגיטלית, דיון כיתתי וקריאה מודרכת. הקורס יכול כ-13 מפגשים בני 2 שעות אקדמיות כ"א. התלמידים ידרשו לקרוא חומר אקדמי רלוונטי.

דרישות הקורס

נוכחות ב-80% מהשעורים לפחות (ע"פ הנחיות הקורונה)
בחינה סופית/עבודת בית (ע"פ התפתחויות הקורונה)

הרכב הציון הסופי

בחינה סופית – 100%

מבנה הקורס

מס' נושא

נושא השיעור ותכני השיעור
(מטלות, רשימת קריאה, משימות וכיו"ב)

1

המשבר האקולוגי והפרדיגמה הסביבתית החדשה

Fritjof Capra (1987). Deep Ecology: A New Paradigm. In, Sessions, George (ed.) (1995): *Deep Ecology for the 21st Century*, Shambhala, Boston & London: 19-25.

דויד אור (1991): חינוך לשם מה? מקום למחשבה - מקראה בחשיבה סביבתית והגות סביבתית בת זמננו, מרכז השל, המכון הישראלי לחשיבה ומנהיגות סביבתית, 2001.
*מישורי, ד. (2008). מסע אקופילוסופי. *הד החינוך*, אוקטובר 2008: 56-61.

לקריאה נוספת:

מישורי, ד' (2020). מדע דיסציפלינרי, "חופש אקדמי" ושלטון ה"מומחים": ביקורת עקרונית האתיקה המקצועית, ע"פ פרופ' כשר. *רבעון לחקר המשאב האנושי וניהול ארגונים* 5 (1): 103-128.
<https://bit.ly/2Xe6AXh>

Mishori, D. (2019). The Rule of Experts: Academic Freedom, Professional/Academic Ethics and Disciplinary Science. *Social Ethics Society Journal of Applied Philosophy* 5 (2): 23-62. http://ses-journal.com/wp-content/uploads/2017/09/P2_Mishori_SES_v5n2_2019-1.pdf

ד"ר דניאל מישורי, ד"ר רותם ויצמן, עו"ד דקל חץ-דוד עוזר (2020). משטר הקורונה, ביו-אתיקה ו"בריאות הציבור": טכנוקרטיה רפואית, BioPower קיצוני וזכויות אדם/

Part 1: <http://bioethicsnews.zefat.ac.il/inner.aspx?id=433&cat=76>

Part 2: <http://bioethicsnews.zefat.ac.il/inner.aspx?id=434&cat=76>

מישורי, ד. 2018, יציבות: מחקר על גוף תודעה וסביבה, הוצאת גרף.
<https://environment.tau.ac.il/FirmnessBook>

הטבע, הטבעי וזכויות הטבע

2

אלדו, ל. (1949). תורת מוסר האדמה (The Land Ethic). בתוך: בנשטיין, גרמי (עורך): *מקום למחשבה: מקראה בחשיבה סביבתית והגות סביבתית בת זמננו*. תל אביב: מרכז השל, 2001.

- * Andrew B. & Norva Yuek Sze Lo (2008). Environmental Ethics. Stanford Encyclopedia of Philosophy, <http://plato.stanford.edu/entries/ethics-environmental/>
- * de Steiguer, J.E. (2006). *The Origins of Modern Environmental Thought*, The University of Arizona Press. Tucson.
- * Nash, R. F. (1989). *The Rights of Nature: A History of Environmental Ethics*, The University of Wisconsin Press.

המחלוקת בין אתיקה-סביבתית לשיח זכויות בעלי-החיים

3

- Callicott, J. Baird (1980). Animal Liberation: A Triangular Affair. *Environmental Ethics* 2: 311-338. (chapter 1 in Callicott, J. Baird (1989): *In Defense of the Land Ethic*, State University of New York Press: 15-38.
- * Nolt, J (2009). The Move from Is to Good in Environmental Ethics. *Environmental Ethics* 31: 135-154.

המעמד המוסרי של בע"ח: זינגר, ריגן, שוויצר וטיילור

4

- שטסל ז. (2009). אתיקה סביבתית. המרכז להוראת המדעים, האוניברסיטה העברית. [פרק 2 – "היחס ליצורים החיים כיחידים"]
- * Regan, T. (1976). *The Case for Animal Rights*, University of California Press, Berkeley.
- * Singer, P. (1975). *Animal Liberation*, New York Review, New York.
- * Goodin, D.K. (2007). Schweitzer Reconsidered: The Applicability of Reverence for Life as Environmental Philosophy. *Environmental Ethics*. Vol. 29, no. 4, pp. 403-421.

השורשים התרבותיים (במערב) של המשבר האקולוגי

5

- White, L., Jr., (1967). The Historical Roots of Our Ecological Crisis. *Science* 155: 1203-1207.

אקולוגיה אנטרופוצנטרית -- Stewardship

6

- רנה דובו: השימור הפרנציסקני מול הטיפוח הבנדיקטיני. בתוך: בנשטיין, גרמי (עורך): *מקום למחשבה: מקראה בחשיבה סביבתית והגות סביבתית בת זמננו*, מרכז השל, המכון הישראלי לחשיבה ומנהיגות סביבתית, 2001.
- * Palmer C. (2006): "Stewardship: A Case Study in Environmental Ethics", in Berry, Robert James (ed.): *Environmental Stewardship: Critical Perspectives - Past And Present*, T. & T. Clark Publishers: 63-75.

אקולוגיזם

7

- Dobson, A. (2009). *Green Political Thought* (4th edition), Routledge, London & N. Y. (Chapter 1: Thinking about ecologism)
- * Baxter, B. (1999). *Ecologism*, Edinburgh University Press.
- * De Shalit, A. (2000). *The Environment: Between Theory and Practice*, Oxford University Press.

אקולוגיה עמוקה -- הערך הפנימי של העולם הלא-אנושי

8

- Naess, A. (1986). The Deep Ecology Movement: Some Philosophical Aspects. *Philosophical Inquiry*, 8.
- O'Neill, J. (2012). The Varieties of Intrinsic Value. In A. Light & H. Rolston III (eds.). *Environmental Ethics*. Blackwell Pub: 131-142.

<p>* Devall, B. & Sessions, G. (1985). <i>Deep Ecology: Living as if Nature Mattered</i>, Gibbs Smith, Publisher, Salt Lake City, Utah. (63-78, 79-108, 161-179)</p> <p>* McShane, K. (2007). Why Environmental Ethics Shouldn't Give Up on Intrinsic Value. <i>Environmental Ethics</i> 29 (1), p. 43-63.</p>	
<p style="text-align: right;">היפותזת גאיה</p> <p>* Lovelock, J. (2000). <i>The Ages of Gaia: A Biography of the Living Earth</i>, Oxford University Press.</p>	9
<p style="text-align: center;">סגנון חיים, תרבות הצריכה/פשטות מרצון</p> <p>מישורי, ד. (2006): "פשטות מרצון" (לא קונה את זה), <i>חיים אחרים</i> (123): 32-37.</p> <p>* תיורן, הנרי דויד (1854). וולדן [החיים ביער]. מוסד ביאליק, תשכ"ג.</p> <p>* WorldWatch ישראל (2006). צורכים עולם: תרבות הצריכה -- הערכת מצב. מרכז השל, מכון ירושלים לחקר ישראל (המרכז למדיניות סביבתית), הוצאת בבל.</p> <p>* Duane E. (1998). <i>VOLUNTARY SIMPLICITY: Toward a Way of Life that is Outwardly Simple, Inwardly Rich</i> (Revised edition).</p> <p>* Librová, H. (2008). The Environmentally Friendly Lifestyle: Simple or Complicated? <i>Czech Sociological Review</i>, 44, 6: 1111-1128.</p>	10
<p style="text-align: center;">אקולוגיה חברתית (social ecology)</p> <p>Bookchin M. (1993). What is Social Ecology. In Zimmerman M.E. (ed.): <i>Environmental Philosophy: From Animal Rights to Radical Ecology</i>. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1993. http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_Archives/bookchin/socecol.html</p> <p>* Bookchin M. (1990). Society and Ecology. In Dryzek, S. J. & Schlosberg, D. (eds.): <i>Debating the Earth: The Environmental Politics Reader</i>, Oxford, 1998; 415-428.</p>	11
<p style="text-align: center;">צדק סביבתי</p> <p>* Bullard, R. D. (1993). Anatomy of Environmental Racism and the Environmental Justice Movement. in Dryzek, S. John and Schlosberg, David (eds.): <i>Debating the Earth: The Environmental Politics Reader</i>, Oxford, 1998; 471-492.</p>	12
<p style="text-align: center;">זכויות סביבתיות</p> <p>* Shelton, D. (2010). Developing Substantive Environmental Rights. <i>Journal of Human Rights and the Environment</i>, Vol. 1 No. 1, March: 89-120.</p>	13
<p style="text-align: center;">אקו-פמיניזם</p> <p>Warren, Karen J: "Introduction to Ecofeminism". http://www.lilithgallery.com/articles/environmental/Introduction-to-Ecofeminism.html</p>	14
<p style="text-align: center;">נחלת הכלל (the commons) והמרחב הציבורי</p> <p>מישורי ד. (2011). בין דיסטופיה לאוטופיה: ידע כנחלת הכלל. <i>מידעת - כתב עת לחקר הספרנות והמידע</i> 7: 19-37.</p> <p>* Mishori, D. (2010). Conceptualizing the Commons: Reflections on the Rhetoric of Environmental Rights and Public Ownership. In von Feigenblatt, O. F. (ed.): <i>Development and Conflict in the 21st Century</i>, JAPSS Press Inc, 2010: 104-127.</p> <p>* Barnes, P. (2006). <i>Capitalism 3.0: A Guide to Reclaiming the Commons</i>. San Francisco: Berrett-Koehler.</p> <p>* Hardin, G. (1968). The Tragedy of the Commons. <i>Science</i> 162: 1243-1248.</p>	15
<p style="text-align: center;">*סדר הנושאים אופציונלי ונתון לשינויים בהתאם להתקדמות בשיעור; הסילבוס יתעדכן במהלך הסמסטר</p>	

סילבוס מפורט

לפי הרשימה ו/או מקורות נוספים, כפי שהסטודנטים יתבקשו בשיעור/בהודעת מודל, לקראת כל מפגש

קריאת רשות

לפי הרשימה ו/או מקורות נוספים, כפי שהסטודנטים יתבקשו בשיעור/בהודעת מודל, לקראת כל מפגש